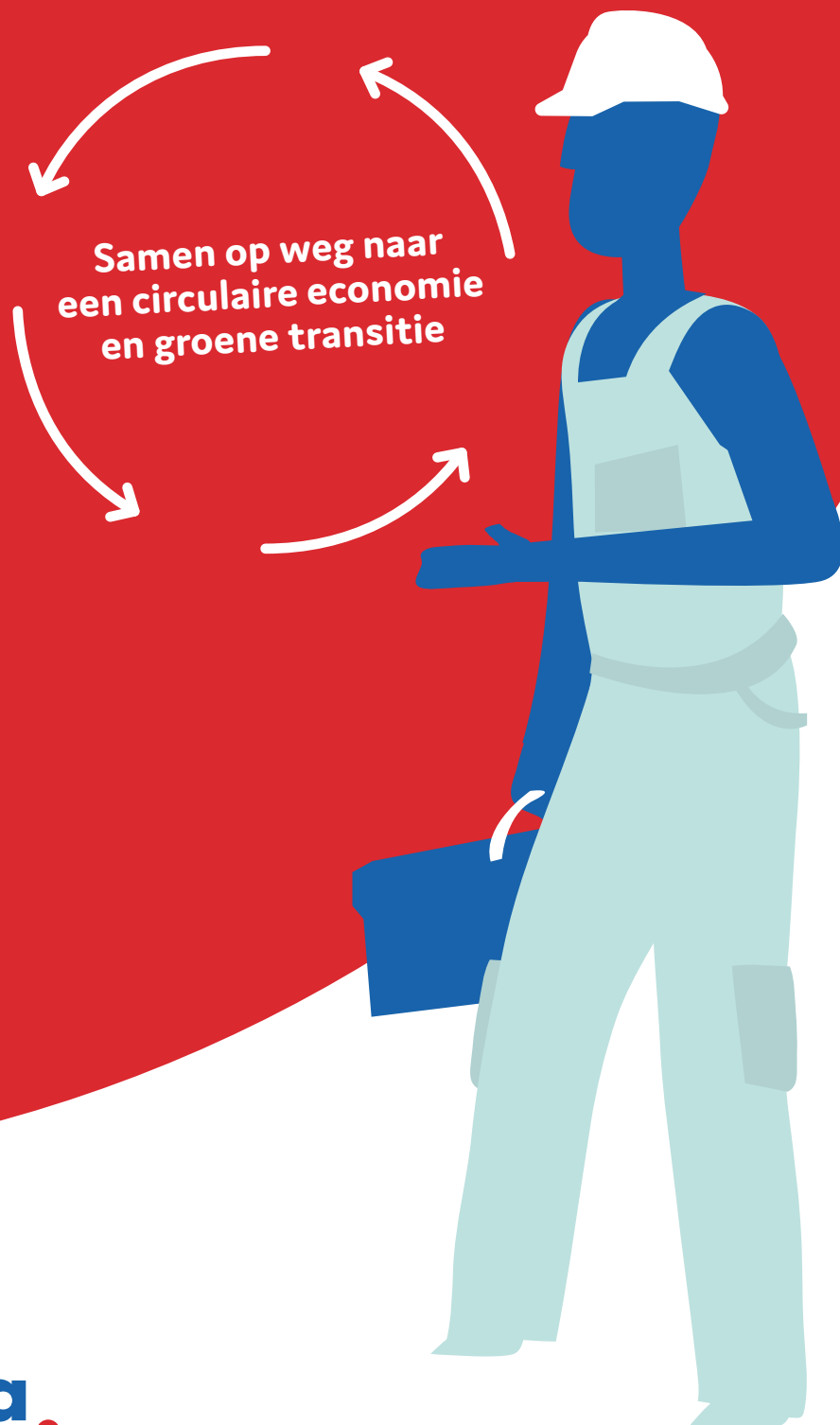


Transitiememorandum

VERKIEZINGEN 2024



7 PRIORITEITEN

1

Nelectra, partner in
de energietransitie

2

Geen hinderpalen bij het
inzetten van nieuwe technieken
in private en publieke
opdrachten

3

Innovatie stimuleren
ook bij innovatievolgers

4

Controle op
startende elektriciens
om kwaliteit te
garanderen



VOORWOORD



Beste beleidsmakers,

De EU legt de lidstaten op om een **energietransitie** te maken om haar broeikasgasemissies doeltreffend te verminderen en klimaatneutraal te worden tegen 2050. In deze transitie streeft de EU naar minder vervuiling en meer onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen. In een toekomst waar hernieuwbare energie centraal staat, zullen we veel meer gebruik moeten maken van **elektriciteit**, die geproduceerd wordt door duurzame hernieuwbare energiebronnen. De **elektrificatie** van de maatschappij vormt dan ook de **overgang** naar een fossielvrij leven.

Het aandeel van hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie bedroeg **13,76%** volgens de laatst gekende officiële cijfers.¹ Uiterlijk in **2030** moet minstens **42,5%** van de verbruikte energie in de EU uit hernieuwbare bronnen komen, met **45%** als streefdoelstelling². Er is dus nog heel wat werk aan de winkel waarbij een cruciale rol is weggelegd voor de elektrotechnische sector die de energietransitie zal dienen te realiseren.

Nelectra vertegenwoordigt haar leden in de elektrosector, maar vecht tevens actief mee voor de transitie naar deze elektrificatie. De elektrosector is reeds een bloeiende sector die bestaat uit ruim **30.000 ondernemingen**, waarvan ongeveer **25.000 eenmanszaken** en meer dan **5.000 werkgevers** die samen bijna **40.000 arbeiders** en **bedienden** tewerkstellen. De groene transitie die door de sector waait drijft de groeiende nood aan personeel in de elektrotechnische sector echter naar een record. Naar schatting zullen er zo'n **15.000 nieuwe medewerkers nodig zijn** in de sector. Bovendien zullen de elektrotechnici van de

toekomst (nog) meer groene vaardigheden nodig hebben. De hedendaagse elektrotechnische installateur zal meer en meer naast algemene elektriciteitswerken ook op de hoogte dienen te zijn van de steeds duurzamere energietechnologieën zoals laadinfrastructuur, thuisbatterijen, warmtepompen, energiemanagement ... en zal zich aldus continu dienen bij te scholen.

Als tussenpersoon tussen haar leden en de overheid heeft Nelectra als beroepsfederatie de intentie om beleidsrichtlijnen en -doelen te vertalen naar praktische acties voor haar leden die deze groene transitie in de praktijk grotendeels (zullen) dragen. Daarom reiken we met dit memorandum de hand uit naar jullie als beleidsmakers om samen de uitdagingen aan te pakken waar we voor staan: **150.000 nodige laadpalen tegen 2030**³, een verhoging van het geïnstalleerde vermogen zonne-energie tot **8,9 GW** in **2030**, een evolutie van de huidige wegwerpmaatschappij met **10,3kg** e-afval en een recyclagepercentage van slechts **38,6%**⁴ naar een circulaire economie, ombouw van **78.000 toestellen** naar ledverlichting langs de Vlaamse gewestwegen tegen **2027**, naar schatting 150.000 (sociale) woningen waar er nog verouderde accumulatieverwarming aanwezig is die moet omgebouwd worden.

Een gezonde transitie vraagt dan ook een gezond en breed gedragen beleid, **waarbij de sector mee aan de basis van de technologiekeuzes en -beleid staat**. We bundelen onze beleidsaanbevelingen onder verschillende thema's, maar anderzijds vraagt Nelectra om een actievere sleutelrol te spelen bij beleidsbeslissingen.

1 Bron: Belgian Energy Data Overview van de FOD Economie 2024: cijfers 2022.

2 "Fit for 55"- EU-regelgeving

3 Cijfers mobiliteitsorganisatie Touring

4 Cijfers 2021: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics_-_electrical_and_electronic_equipment#Electrical_and_electronic_equipment_28EEE.29_put_on_the_market_and_WEEE_collected_by_country

1^{ste}

PRIORITEIT

**Nelectra, uw partner
in de energietransitie**

Een roadmap naar duurzame samenwerking: de rol van beroepsfederaties in het realiseren van klimaatdoelstellingen

Door nauw samen te werken met beroepsfederaties bij het opstellen van beleid en regelgeving, kan de overheid haar **expertise en inzichten benutten om effectieve maatregelen te ontwikkelen** die de groene transitie ondersteunen en tegelijkertijd de behoeften van de sector aanpakken.

De begeleiding en het stimuleren van haar leden tot een heroriëntatie van activiteiten (die noodzakelijk is, op weg naar meer groene energie) hoort bijvoorbeeld niet tot het basispakket van een beroepsfederatie. Maar is wél de sleutelrol die ze tussen een beslissende overheid en de praktische uitvoering kan betekenen.

Nelectra vraagt: een financiële en beleidsmatige steun naar de zelfstandige aannemers en kmo's toe, om hun werkveld te heroriënteren en zo ook hén mee in te schakelen, mee uitvoerend en bouwend aan de huidige trend in de energietransitie. Een financiële steun bij de installateur, kan bijgevolg de subsidies bij de bouwheer reduceren, maar bouwt hier bovenop vooral aan de basis met een sterkere uitvoerende markt naar groene energie toe. Hierin dient een balans gezocht tussen steun naar de installateur en de mogelijke bouwheer toe. Dus met de klimaatverplichting in het achterhoofd: vragen we tevens een (financiële en structurele) steun naar beroepsfederaties toe. Zodat deze hun basisdoel kunnen overstijgen en als een katalysator kunnen fungeren om een klassieke markt te helpen heroriënteren en aldus tekorten op de arbeidsmarkt invullen, en alzo het Belgische politieke, klimaatbewuste commitment waar te maken.

Kenniscentrum transitie voor een consequent beleid

Om evenwicht in het beleid t.a.v. transitie te garanderen, pleiten wij voor de **oprichting van een kenniscentrum "transitie"**. Een werkgroep die vanuit expertise en kennis de technieken achter energie-efficiëntie evalueert en de aanpak in het beleid inspireert en mee vorm geeft. Wij raden af dergelijke beslissingen volgens marktaandeel, projectgrootte of politieke oriëntatie te laten sturen zoals dit bijvoorbeeld gebeurde met het EPC en de afstraffing van accumulatieverwarming. Economisch vermijdt dit een groot deel van de markt uit te sluiten en buitenlandse gunningen nóg meer te faciliteren. Maar ook innovatief opent dit een breder scala aan technisch efficiënte en duurzame oplossingen. Het lijkt ons opportuun om een correcte mix samen te stellen tussen grote en "kleinere" aannemers, actoren uit de politieke en academische wereld, beroepsfederaties, en nationale producenten.

En door hen een breed gedragen advies te laten onderzoeken en aanleveren waarop een coherent en slim beleid kan worden gevormd.

Nelectra vraagt: de oprichting van een "kenniscentrum transitie" vanuit een diversiteit aan invalshoeken, waardoor beleidsvoerders een breed gedragen basis gebruiken bij de implementatie van technische aspecten die mee sluipen in hun politieke beslissingen en wetgeving. Immers wordt momenteel eenzelfde technologie langs de ene kant afgestraft (accumulatieverwarming) en anderzijds gestimuleerd adhv subsidies (elektrische voertuigen). Nelectra vraagt een consequent en eenduidig beleid, gebaseerd op objectieve kennis van de mogelijkheden of hindernissen van elke technologie die de energietransitie helpt verwezenlijken.

Geen hinderpalen bij het inzetten van nieuwe technieken in private en publieke opdrachten

De sector heeft een acute nood aan voldoende vakmensen om haar klimaatdoelstellingen te kunnen bereiken

Om de Europees opgelegde klimaatdoelstellingen te behalen, dient er - temeer gezien de alarmerende tekorten op de jobmarkt - op alle vlakken dringend hoger geschakeld te worden.

Eenzijds is het cruciaal om **jongeren warm te maken voor de sector**, anderzijds dienen de huidige actieve aannemers optimaal en doelbewust in- en omgeschakeld te worden.

Ook zelfstandigen en kmo's zijn broodnodig bij overheidsopdrachten

Wij wedijveren ook voor het stimuleren van de zelfstandigen en "kleinere" kmo's in publieke infrastructuurwerken. Zo zullen ook zij als potentieel worden benut en gestimuleerd om deel te nemen aan openbare werken. Aanbestedingen dienen dusdanig uitgeschreven te worden zodat ook de "kleinere aannemers" kans maken gunning te verkrijgen, en **niet alle projecten enkel naar de grotere (vaak buitenlandse) aannemers gaan**.

Nelectra vraagt: zelfstandige aannemers en "kleinere" kmo's mee op te nemen in de aanbestedingen voor o.m. laadpalen en infrastructuurwerken van openbare en overheidswerken. Ook zij dienen immers deel te nemen aan het bereiken van klimaatakkoorden. Criteria dienen hieraan te worden aangepast.

Hoe kan de bereikbaarheid van werven in stedelijk gebied worden geoptimaliseerd, teneinde de elektrificatiewerken ook praktisch uitvoerbaar te maken

Onze leden zijn vaak werkzaam in de LEZ-zones, dit zorgde voor hen voor heel wat investeringen in hun wagenpark de afgelopen jaren. Recent werden de vereisten nog verder verstrengd in het kader van een doorgevoerde elektrificatie. Een evolutie die we op milieuvlak enkel kunnen aanmoedigen, echter, die onze leden vaak weerom in een financieel lastig parket brengt. Deze dure, en na LEZ vaak herinvestering in hetzelfde wagenpark, weegt zwaar op de "kleinere"

aannemer. Een aannemer die uiteraard geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer om met materiaal op werven te geraken, en dus vaak verplicht moet investeren in bedrijfswagens wegens gebrek aan alternatieven. Zij vragen praktisch dat er een eenduidig, duidelijk en langdurig beleid uitgezet wordt (waar bijvoorbeeld destijds de LEZ-zones vaak té kort voor invoering werden geofficialiseerd, en steunmaatregelen tot elektrificatie geen consequent

beleid blijken te kennen). Op financieel vlak is het vaak te duur voor de zelfstandige aannemer en kmo om deze investering naar elektrificatie te dragen, en hierbij wordt niet enkel de bestelwagens zelf mee bedoeld, maar ook de bijhorende laadinfrastructuur.

En hoe kan de bereikbaarheid van werven in stedelijk gebied worden geoptimaliseerd, ten einde de elektrificatiewerken ook praktisch uitvoerbaar te maken? **Niet enkel het type voertuig en eventueel laadinfrastructuur zijn een**

uitdaging maar ook een algemeen wetgevend kader betreffende parkeren van voertuigen die opdrachten (kleine herstellingen / onderhoud) uitvoeren binnen een stadskern. Bij langdurende werven is voorbereiding mogelijk maar bij acute interventies moeilijk tot niet.

Nelectra vraagt: steun aan de “kleinere” vakmensen en kmo’s om de (verplichte) elektrificatie die de overheid nastreeft, ook voor hén draagbaar en dus realistisch te maken.

Elektrificatie van de mobiliteit zal haar impact hebben op werven (voornamelijk binnen het stadscentrum)

Een verplichting tot elektrificatie de komende jaren zal (on-)rechtstreeks haar impact hebben op werven en de laadinfrastructuren die daar nodig zullen zijn. Er is enerzijds **de noodzaak om te kunnen opladen op de werkplek** (niet elke installateur kan/mag aansluitingen maken op het distributienet van de distributiebeheerder, kan hier een flexibiliteit verwacht worden in vereiste kwalificaties en nodige pasjes?), **anderzijds dient vermeden te worden dat de publieke parkeer- en laadinfrastructuur uit de buurt een overbelasting krijgt** o.w.v. een nabijgelegen werf. Een omschakeling naar EV kan enkel als alle deelnemende partijen probleemloos mee schakelen, dit doelt op bewoners van een buurt, maar ook de aannemers en leveranciers op werven. De noodzakelijke energie dient hierbij uiteraard duurzaam voorzien te worden en niet met

een stroomgenerator. De “kleinere” aannemers en kmo’s zijn de geschikte partners voor installatie van dergelijke (tijdelijke) laadfaciliteiten.

Nelectra vraagt: een aanpassing in de wetgeving rond de installatie van een tijdelijke laadinfrastructuur op grotere (ook binnenstedelijke) werven. Om de aanleg hiervan door de micro-ondernemingen-elektriciteitsaannemers mogelijk te maken dient het beleid te worden herzien aangaande benodigde kwalificaties, licenties en pasjes. Dus ook gericht op de kleinere zelfstandigen, opdat ook zij kunnen werken aan/op het distributienet van de distributiebeheerder op de werven.

3^{de}

PRIORITEIT

Innovatie stimuleren, ook bij innovatievolgers

Innovatie wordt niet enkel door high-end spelers gebracht, subsidies dienen dit te volgen

Nelectra stelt vast dat de subsidies via VLAIO verkrijgbaar niet (of zeer moeilijk) toegankelijk zijn voor de zelfstandigen en “kleinere” kmo’s, niet alleen omwille van hun taille, maar vooral ook omwille van het soort innovatie. Niet enkel de high-end innovatie is cruciaal voor een succesvolle transitie. Ook de secundaire innovatie op kleinere schaal, innovatie bij de praktische installatie en de implementatie door deze innovatievolgers zijn van onderschat belang. **Een gebrek aan aandacht voor dit deel van de keten zorgt ervoor dat innovatie blijft hangen en niet terecht komt bij de eindconsument**, waardoor overheidssubsidies niet altijd efficiënt besteed worden. Bijvoorbeeld: uit een recente studie van Touring blijkt de installatie van 150.000 EV-laadpalen tegen 2030 noodzakelijk om de vereiste omschakeling naar elektrische voertuigen te kunnen dragen. Ook de elektriciens die zich momenteel in een klassiek marktsegment bevindt dient te innoveren en zijn bedrijf om te schakelen om deze praktische uitvoer waar te maken. We denken hierbij aan opleidingen, aannemen van gespecialiseerd personeel, nieuw werkmateriaal, extra werk- en stockageruimte, etc. Of wat met aannemers in de elektriciteitssector die bij renovaties bestaande

installaties op innovatieve manier dienen om te vormen naar technieken die duurzaam én economisch interessant zijn en blijven de komende jaren? Gezien de **nood aan meer vakmannen in de sector** om de transitie praktisch mogelijk te maken, zou het helpen om de subsidie-procedures bij VLAIO vooreerst te vereenvoudigen en naar thema ook ‘de stap naar transitie’ op te nemen als een mogelijke vorm van ‘innovatie’.

Nelectra vraagt: stimuleer ook kleine kmo’s om mee bij te dragen aan innovatie en de realisatie van innovatieve producten/projecten. Hiervoor dienen subsidies via VLAIO mogelijk gemaakt te worden voor de “minder grote spelers op de markt” maar vooral ook voor projecten voor innovatievolgers. Nelectra vraagt om hen te steunen in hun mogelijke heroriëntatie naar innovatieve markten. Dit vereist een herzien van het kader en de randvoorwaarden van subsidie-aanvragen bij VLAIO. We vragen bijgevolg een herdefiniëren van het begrip “innovatie” en implementatie binnen de aanvraagprocedure bij VLAIO. Het subsidiëren van high-end innovatie is immers doelloos, indien de installatie niet mee in dit pakket bekeken wordt.

Vele kleintjes maken één groot, ook bij investeringen

Om de zelfstandigen, micro-ondernemingen en “kleinere” kmo’s tegemoet te komen bij hun investeringen en omschakeling naar elektrische, professionele wagens, maar ook de installatie van hun laadinfrastructuur, dus: hun bijdrage aan een duurzamer beleid → kan er gekeken worden naar mogelijkheden om **groepsaankopen te stimuleren** en te steunen vanuit de overheid?

Nelectra vraagt: Indien via groepsaankopen en het creëren van platformen tot groepsinvesteringen een snellere omschakeling naar elektrische voertuigen gestimuleerd wordt, dienen de criteria eveneens te zijn afgestemd op de “kleinere” kmo’s, die het grootste deel van ons economisch weefsel uitmaken.

Om het beleid te dragen dient een idee verticaal te integreren

Nelectra wil als tussenschakel tussen de overheid en haar doelstellingen enerzijds en de markt en haar noden anderzijds, graag de rol vervullen om beiden naar elkaar toe te laten groeien. We stellen nog te vaak vast hoe het top-down uitgestippelde beleid lacunes achterlaat wanneer het in de praktijk vertaald dient te worden. Zo kunnen we de problematiek van de accumulatie-verwarming bijvoorbeeld aanhalen (waarbij er naar schatting in 150.000 (sociale) woningen nog verouderde accumulatieverwarming aanwezig is), de werking en sturing van deze systemen, dienen aangepast te worden in het licht van de afbouw van het exclusief nachttarief tegen 2028. **Nelectra wil de kennis van haar leden en werkgroepen inzetten om hier oplossingen voor te bestuderen** en via tools, brochures, infosessies, demo’s en webinars à haar leden

begeleiden in hoé zij deze aanpassingen correct en energie-efficiënt bij de klant kunnen vertalen. Deze inzet zal **ten goede komen aan onze leden-aanemers, hun klanten, maar ook de overheid die op die manier haar doelstellingen kan bereiken**. Echter deze studies vragen heel wat inzet, input en bijgevolg kosten.

Nelectra vraagt: subsidies die haar toelaat om studieprojecten op te zetten en tools te creëren die de markt informeren, en zo de energietransitie mee te begeleiden in efficiëntie en te versnellen. Als tussenschakel kan zij de vereisten vanuit het beleid via haar leden vertalen naar de particuliere markt. Dit vraagt echter om tools en dus middelen die niet standaard binnen het takenpakket van de federatie liggen.

4^{de}

PRIORITEIT

**Controle op startende elektriciens
om kwaliteit te garanderen**

Stimuleren van bijscholing en professionalisme

Onze installateurs dienen zich **continu bij te scholen** om de vereiste kwaliteit te leveren. Bovendien is het ook geen beroep zonder gevaar waardoor **veiligheid een centrale rol heeft**. De toegang tot het beroep dient dan ook gepaard te gaan met de nodige scholing en professionalisme. Echter, onze sector wordt vaak geconfronteerd met 'cowboys' die de nodige beroeps- en administratieve vaardigheden ontbreken. De dag van vandaag **kan iedereen zich immers in Vlaanderen vestigen als aannemer**, er dient hiervoor geen enkele beroepsbekwaamheid te worden aangetoond.

Dit komt omdat de Vlaamse regering op 1 januari 2019 de vestigingswetgeving – die het kaf van het koren scheidde - heeft afgeschaft om tegemoet te komen aan de Europese vraag om de vrije markt volledig te laten spelen. Nochtans bestaat in Wallonië en Brussel de vestigingswet nog steeds, **zonder dat dit een daling teweegbrengt op het aantal starters**.

De vestigingswetgeving verplichtte bouwbedrijven om voor een heel aantal bouwactiviteiten hun **ondernemingsvaardigheden te bewijzen** en bood hierdoor bijkomende zekerheden aan consumenten. Door de afschaffing ervan kan iemand sneller en eenvoudiger starten.

Niet alleen de sector lijdt aldus onder het gebrek aan controle, maar ook consumenten. **Kwaadwillige aannemers mogen immers geen vrij spel krijgen**. Vandaag bestaat geen enkel evenwaardig alternatief dat zowel de consument als de ondernemer beschermt.

Nelectra vraagt: Een aangepaste versie van de vestigingswet waar de bouwsector en de architecten ook op aandringen. Hierbij wordt de toegang tot het beroep gestroomlijnd op een hedendaagse manier en met de focus op bedrijfs- en beroepskennis.

5^{de}

PRIORITEIT

**Kwalitatief en kwantitatief
personeelstekort aanpakken
door onderwijs te hervormen**

Verbetering van onderwijs en praktijkopleidingen

Het tekort aan geschoolde werkkrachten in de elektrosector is niet nieuw, maar om aan de steeds meer toenemende vraag in het kader van de klimaatdoelstellingen te kunnen voldoen, wordt de urgentie wel groter. Dit staat in schril contrast met de wachtlijsten in het technisch en beroepsonderwijs. **Tekort aan praktijkleerkrachten en gebrek aan infrastructuur** liggen hier mee aan de basis.

Het is aan de scholen om de basis te leren, maar vaak dienen bedrijven steeds meer van diegenen die instromen (via bv. een eigen "academy") elementaire vaardigheden aan te leren. Dit mag niet de bedoeling zijn. **Studenten die afstuderen moeten alle vereiste basiskennis hebben om hun beroep op een correcte en veilige manier uit te voeren.** Bedrijven zijn vandaag reeds bereid om scholen te ondersteunen daar waar mogelijk. Maar de overheid en de onderwijsverstrekkers moeten dringend in beweging komen. **Het onderwijssysteem dient in het geheel**

te worden herbekeken zodat we morgen elektrotechnici hebben om de energietransitie waar te maken die jullie als beleidsmakers beloven. Momenteel overheerst het beeld van een ad hoc beleid.

Nelectra vraagt: De nodige middelen vrij te maken om meer in te zetten op onderwijs, zoals oplossingen die complementair kunnen werken. Denk maar aan het aanmoedigen van technologietools/innovatief lesmateriaal die praktijkleerkrachten kunnen ondersteunen, het meer inzetten op de samenwerking tussen scholen onderling rond investeringskosten door onderwijs niet uitsluitend te financieren per leerling. Bekijk de mogelijkheid om interne opleidingscentra van bedrijven, de zogenaamde "academies", te certificeren om een getuigschrift/certificaat uit te reiken aan hun personeel dat ook buiten het bedrijf waarde heeft op de arbeidsmarkt.

6^{de}

PRIORITEIT

Meer aandacht voor beveiliging

Voor de elektrosector zijn kwaliteit en veiligheid uitermate belangrijk, zowel voor onze bedrijven en hun werknemers als voor de eindklanten

Beveiligingsinstallaties moeten voor de eindklant daarbij wel betaalbaar blijven. De herziening van het systeem van de verhoogde investeringsaftrek die voorzien is in 2025 dreigt de verhoogde investeringsaftrek af te schaffen voor investeringen beveiliging van beroepslokalen. Deze investeringen zouden op die manier duurder worden en mogelijk **financieel niet meer haalbaar voor vele bedrijven**. Daar waar de overheid enorm inzet op cybersecurity binnen bedrijven, dreigt men het fysieke aspect van beveiliging uit het oog te verliezen dat nochtans even onmisbaar is. Beveiliging vergt immers een integrale aanpak. Deze herziening is nog niet definitief.

Niet alleen de betaalbaarheid is cruciaal, ook de kwaliteit van de installatie. Uiteraard is een minimumvoorwaarde dat investeringen in alarm- en camerasystemen uitgevoerd worden door

ondernemingen die over de daarvoor wettelijk verplichte vergunning beschikken. Nelectra betreurt echter dat de voorwaarden, onder meer op het vlak van opleiding, waaraan een onderneming en haar personeel moet voldoen om de activiteit camera te mogen uitoefenen, nog steeds niet zijn vastgelegd. Nochtans is camera al sinds de inwerkingtreding van de nieuwe wet private veiligheid op 10.11.2017, onderworpen aan een vergunningsplicht.

Nelectra vraagt: de verhoogde investeringsaftrek voor beveiligingsinvesteringen, terug op de agenda te zetten. En in overleg met de sector werk te maken van uitvoeringsbesluiten die de kwaliteit van beveiligingsinstallaties waarborgen.

7^{de}

PRIORITEIT

**Naar een circulaire economie
door herstelling te stimuleren**

Reparatie van consumentenproducten, waaronder elektro, is een belangrijke pijler van de circulaire economie

Op verschillende beleidsniveaus zijn dan ook reeds maatregelen genomen om herstel en hergebruik te bevorderen, zoals bijvoorbeeld: de EU-richtlijn 'recht op reparatie' (R2R)⁵, het voorstel tot het invoeren van een herstelbaarheidsindex, de recente toekenning van toelages voor bewustmakingscampagnes⁶,... Om van repareren de norm te maken is echter een **brede aanpak om productreparatie te integreren, noodzakelijk**. In dit geheel is ook de economische en financiële haalbaarheid – zowel voor de herstellende als voor de consumenten – een niet te miskennen aspect, hetgeen gestimuleerd moet worden door de **kostprijs van herstellingen door erkende reparateurs zoveel mogelijk te drukken**.

Concreet vragen we een **verlaging van het btw-tarief op professionele herstellingen** van elektr(on)ische huishoudtoestellen en dit zowel

op **werkuren en gebruikte wisselstukken / onderdelen als op eventueel noodzakelijke verplaatsingskosten**. We verwijzen naar wat reeds bestaat voor de herstelling van fietsen, schoenen, lederwaren en kleding. In 2022 werd dit immers ook voor elektro mogelijk gemaakt door de Europese wetgever middels een verregaande hervorming van de EU btw-tarieven en we begrijpen niet waarom hier op nationaal niveau nog niet op werd ingetekend⁷. Meer nog, **de EU (R2R) schuift de verlaging van het btw-tarief op reparatiediensten zelf naar voor als één van de mogelijke te nemen maatregelen waartoe lidstaten zullen verplicht worden om reparatie te bevorderen**.

Nelectra vraagt: Een verlaging van het btw-tarief op herstelling van elektro-apparaten door erkende reparateurs.

5 Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on common rules promoting the repair of goods and amending Regulation (EU) 2017/2394, Directives (EU) 2019/771 and (EU) 2020/1828 ([EUR-Lex - 52023PC0155 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#))

6 KB 09/11/2023 houdende toekenning van een toelage van maximum 50.000 euro aan de vzw Repair Together voor de bewustmakingscampagne "Repair Everywhere"

7 Het invoeren van dit verlaagd tarief op nationaal niveau is enkel mogelijk voor bepaalde goederen en diensten die zijn opgenomen in bijlage III van de btw-Richtlijn 2006/112/EG. Tot deze lijst behoort - in tegenstelling tot vroeger - nu ook huishoudelijke apparaten, waardoor niks nog in de weg staat om effectief deze verlaging nationaal in te voeren.



Nelectra
Federatie voor de elektrosector

Meer informatie:

www.nelectra.be of 02 550 17 11
Stationlei 78 b 1/1 - 1800 Vilvoorde
BE 0410 342 662 - RPR Brussel
info@nelectra.be